

Forfatter: Heiberg, P. A.

Titel: Udrag fra Rigsdalers-Sedlens Hændelser

Citation: Heiberg, P. A.: "Peter Andreas Heibergs Udvalgte Skrifter", i Heiberg, P. A.: *Peter Andreas Heibergs Udvalgte Skrifter*, udg. af Otto Borchsenius ; Fr. Winkel Horn , 1884, s. 168. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-heibergpa01val-shoot-idm140167181284576/facsimile.pdf> (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: Peter Andreas Heibergs Udvalgte Skrifter

min Tilbagerejse for at gjøre Historien om der mere interessant og mere end.

Religionen i Moskva er lutherisk, dog taales Zoberne. Alligevel frægter jeg for, at den lutheriske Religion ikke naar paa saa aldeles høje Fodder her i Byen, som man burde haabe og ønske. Jeg har en hemmelig Mistanke om, at min Vært er en Krycto-Kalvinist; thi da jeg om Middagen fik en steget Høne paa Bordet, og jeg spurgte ham, om lige Dyr i Moskva hede betyde Kyllinger, svarede han mig med et bestemt Ja. Dog maa det ikke lætte Mandens Hus i Disrenomé, thi til Være for ham maa jeg tilføje, at hans Mad var vel lavet, og Betalingen billig.

Byen har fem Kirker, som man kan se af Antallet paa Kirkestaarrene *). Deres Beskrivelse overlægger jeg til et særskilt Kapitel, efterhjem jeg ovenfor har lovet. Ligeledes skal jeg i et Kapitel give Lærerne et nogenledes fuldstændig Begreb om Regeringsformen, samt hvor mange Kreaturer Byen kan græsse; saa meget vil jeg alene her i Korthed melde, at det er et ulige større Antal, end Markerne ved Kjøbsteden Skjæffer kan føde, i Folge Kammerherre Hennings mærkværdige Rejsebeskrivelse, som findes indtrykt i Maanedsskriftet Minerva.

Byen har intet offentligt Theater. Adelen har dog et lidet privat Theater for sig selv, hvilket jeg siden skal beskrive. Et offentligt Skuespilhus vilde Byen næppe kunne bestå, og

*) Forledes kunter Paps vil komme ud af denne Regning, det véd jeg ikke. Saa meget er vist, at han nødvendig maa have regnet Raadhus-Laanet for et Kirkestaar. Satterens Anm.

Krycto-Kalvinist, hemmelig Tilhænger af Kalvins Værk. Et Fovedpunkt i de reformertes Kirkelære i Modstridning til den lutheriske er som bekendt, at Brodet og Vinen i Nodverken betyde, alle er Vain Vegeme og Blod, men dette gælder mere Zwinglianerne end Kalvinisternes, der indholde den virkelige Nødde af Herrens Vegeme og Blod, men kun paa usindelig Maade og for de troende. — Kammerherre Hennings mærkværdige Rejsebeskrivelse. „Dagbogeller fra en Indenlandsrejse“, Minerva 1786 og 87.

et privat vilde blive vanskeligt at oprette imellem Borgerstanden, formedelt at her er ikke saa stor Overflodighed paa Vediggængere, som dertil udfordres. Dog med megen Umage kunde Tingen blive praktisk og saa mange Personer stræbes sammen, som vare nødvendige; men dette Selvfab maatte for det første indskrænke sig til blot at give de originale danske Stykker, som altid vare gode nok til Værelstude, Lyfernes Kjøbmand maatte de for det første afholde sig fra at forudske. Til Dramaturg kunde man vælge Stads-Prageren.

En vigtig og for Kunsthistorien særdeles interessant Opdagelse gjorde jeg her i Byen. Jeg saa, om Aftenen i mit Vogns nogle Personer spille L'hombre, hvilket Spil i alle Henseender blev spillet ligesom i Kjøbenhavn, kun med en eneste Forskjel, at man brugte en hofaldet Fyve-Kulor, i Steden for at man paa andre Steder bruger sans Kulor. Denne Fyve-Kulor forandres i hvert Spil og bestemmes af det Kort, som kommer til at ligge øverst i det Spil, der ikke bruges.

Min Tjener, der affekterer at være en Hjon Mand, har gjort nogle Anmærkninger her, som, ihvor enfoldige de end synes at være, dog kan give Anledning til en eller anden god og nyttig Tanke, hvorfor jeg heller ikke tager i Betænkning at meddele mine Læsere dem *).

De skønne Kunster og Videnskaber ere kun i slet Tilstand her. Der gives meget saa Poeter, og disse skrive sjælden andet end nogle saa Viser og Lejligheds-Vers, hvorfor de ikke sjælden saa Raad af flere Poeter. I at gjøre Præsentationer

*) Man vil heraf se, at jeg er rebelligere end en stor Del andre vjensende, der fortælle, at de have set det eller det, noget man kan bevise, at det er Løgn, og som sjældne Jagttagelser af andres Skrif-ter og ere usikrerede nok til at udgive dem for deres egne.

Stads-Prageren, en Embedsmand, der havde det Hæder at underligge Værk, lærig Revnedsmøder, og Lærere, hvad der ikke duede til Hødt. (Oste var han tillige „Vejer og Maaltr“).